

Je bent op weg naar het ziekenhuis, met een gevoel van spanning en onzekerheid. Wordt het goed nieuws of juist slecht? Je mentale staat helpt niet mee tijdens de drie minuten die je door een donkere ondergrondse parkeergarage moet overbruggen.

In ons ontwerp zijn we ons daar bewust van geweest. Dit moest geen gewone tunnel worden. We hebben een bijna avontuurlijke spanning opgezocht om een extra dimensie te geven aan de reis. Het contrast tussen het ruwe donkere materiaal en de witte hoogglans panelen met toevoeging van een extra ingrediënt van bewegend kunstlicht geven een nieuwe virtuele dimensie aan de reis. De reis is fijn geworden.

In 2003 is in het centrum van Enschede [de grootste ondergrondse garage van Nederland](#) aangelegd, ontworpen door atelier PRO. De garage voor 1700 auto's en 1000 fietsen maakte deel uit van het door West 8 gemaakte stedenbouwkundig plan voor het Van Heekplein, waaraan onder andere verschillende grote warenhuizen en een casino zijn gelegen.

Om overzicht en een goede oriëntatie te realiseren, is deze ondergrondse wereld opgevat als een grote openbare ruimte. Centraal in de garage ligt onder het Van Heekplein, een tweede plein. Aan dit plein liggen de verschillende 'parkeerkamers' met ieder hun eigen kleur, verlichtingsplan en stijpunten naar de bovenliggende winkels. Naast dit onderscheid in kamers wordt er ter oriëntatie bij de toegangsrouten en de openbare stijpunten, daglicht naar binnen gehaald tot in de onderste parkeerlaag.

Bijna een decennium later is besloten de Van Heekgarage met het nieuwe Medisch Spectrum Twente te verbinden. Het uitgangspunt van de gemeente Enschede: een tapis-roulant naar het MST te leiden, is wederom verwoord in een ontwerp van atelier PRO. Door het rollend pad worden bezoekers van het MST ziekenhuis, die in de Van Heekgarage parkeren, comfortabel naar het ziekenhuis geleid. Op deze manier wordt de overcapaciteit aan parkeerplekken in het oostelijk deel van de garage (Twentec), benut.

In het westelijke gedeelte van de garage is er een doorbraak gemaakt in zuidelijke richting. Van hier uit is een tunnel richting het MST aangelegd. Deze tunnel is voorzien van een tapis-roulant in beide richtingen met een naastgelegen voetgangerspad. De tapis-roulant ligt geheel onder de grond, verdiept onder de bestrating, op het niveau -2 van de Van Heekgarage en is ook op dit niveau aangesloten op de entree van het ziekenhuis.

Op de plek van de doorbraak in de garage is een nieuw stijppunt voorzien van een trap en een lift. Dit stijppunt zorgt voor licht in de tunnel. Tevens ligt dit punt op maaiveldniveau centraal op een kruispunt van verschillende looproutes op een nieuw groen plein. De positie van het stijppunt ligt dermate dicht bij het casino dat het de zichtlijn vanaf het Van Loenshof richting het ziekenhuis zo min mogelijk belemmert.

Ten slotte wordt de start van de route in de garage gemarkeerd door een goed verlichte en duidelijk herkenbare entreehal waar duidelijke informatie over de te volgen route is opgenomen. Halverwege de beglaasde gangzone is in de garage een tweede op- en afstappunt mogelijk. Gedurende de gehele route is het belangrijk dat mensen zich op hun gemak en veilig voelen. De lichte, kleurrijke en vriendelijke materialen op de portalen zorgen voor een aangenaam contrast met de stoere en robuuste materialen van de wanden en vloeren.

Op een aantal plekken dringt daglicht tot beneden door, waarbij het midden en het eind van de tunnel gemarkeerd worden door extra daglicht. De afwisseling tussen direct daglicht, indirecte verlichting en verlichte kunstuitingen maken van de gehele route een aantrekkelijke ruimte.

EXTERN PROJECTTEAM

landschapsontwerper

Gemeente Enschede

Bouwkundig aannemer

Hegeman Beton en Industriebouw Nijverdal, ruwbouw Tunnel Bouwcombinatie MST (Combinatie van Dura en Trebbe)

constructeur

Bartels ingenieursbureau

opzichter

Gemeente Enschede

adviseur akoestiek & bouwfysica

Peutz

installatieadviseur

Valstar Simonis

projectmanager

Gemeente Enschede

adviseur brandveiligheid

Peutz

Kunstenaar buitenterrein

Arne Quinze

Kunstenaar Verlichting gang en tunnel

Claudia Wissmann